

rekel, da on smatra prostor, kjer so kopele, kot cestni rob in kot del ceste in da ni priznal lastnine proti gospodoma Mathes in Higersperger, ampak je rekel, da mora čez to prej skleniti naš občinski odbor, le pravilno postopal in da je občinski odbor potem po svojih svetovalcih sklenil pogodbo z gospodom Hausbaum-om tako, da temu prepusti prostor za kopelo za zakupnino golih 5 gld. na leto, za celih 20 let in se more tedaj sopeset zavrniti očitjanje, da bi občina Celjske okolice ali njeni tačasni zagovornik sovražno postopal proti podvzetniku kopele. Konečno protestuje občina Celjske okolice proti temu, da bi se izločila iz te občine zemljišča gospodov Mathes, Higersperger in mestni park in protestuje, da bi to bilo kako potrebno iz policijskih vzrokov, ko še nobeden slučaj ni znan, da bi se na teh zemljiščih zgodilo kaj proti javnemu miru ali proti dobrim šegam. Naravna meja med mestno občino in občino Celjske okolice more le biti Savinja, ne pa slučajna in nepravilna, tudi ne nevidljiva meja privatnih nemških posestnikov in sklene se, naj županstvo stori vse potrebne postavne korake, da se zapreči ta izločitev“.

Med tem, ko je poročevalec od besede do besede prestavljal odbornikom dr. Neckermanov govor iz časnika „Deutsche Wacht“, slišale so se marsikatero, prav zasoljene opazke od naših zavednih kmetov in najmirnejši so se prečudili, kako se more mestni župan in doktor zdravilstva, dr. Neckermann tako daleč spozabiti, da obsipuje sosedno občino s celo vrsto očitjanj, katera so od kraja do konca popolnem neresnična.

Mestni občinski odbor pa se vede res že tako, kakor da bi mu bilo le treba s prstom migniti, če hočejo razpolagati čez starodavne dele sosedne občine. Po časi! K razdružni pogodbi slišite tudi dve stranki in dokler občina Celjske okolice ne bo dovolila v tako razkošje, še pač ne bo od vlade potrjena taka samovoljna ločitev, posebno ne, če se predlog ne opira na nič drugega, kakor na sovraštvo zoper vse, kar je slovenskega.

— s —

Brod, slavonski in bosenski.

(Konec.)

Pustimo, dragi čitatelj! madjarskega natakarja z njegovim „maslom nemške kulture“ v zadnjič popisani krčmi „pri avstrijskem cesarji“ ter pojdimo urno nazaj k vzhodnemu koncu bosenskega Broda. Tam pri sredi tega novoavstrijskega mesta videli bomo edino novo stavbo letošnjega leta. Ni še dodelana, pa jo že popravljajo! Lepa cerkev ima tam vzrasti, a zidarji so njena bizanska okna bili previsoko zastavili, sedaj jih pa ponižujejo. Poprašava c. kr. avstrijskega orožnika, ki je iz bližnjega stano-

vanja gledal na prašno cesto: „Je li ta cerkev katoliška?“ a stražmešter nama prijazno odgovori: „Ne, ta je srbska“, (kar po našem pomeni: staroverska ali razkolniška) „pa una-le“, pravi — pokazavši na severno stran ceste, „ta je pač naša“. Ne morem ti povedati, kako dobro da je djalo mojemu katoliškemu srcu to priprosto veroizpovedanje našega ces. žandarma. Pokazal nama je on tudi še snažen dom katoliškega župnika, ki biva nasproti orožniški kasarni, opozoril naju je potem še na leseno kolibo, v katerej so nekda, pod tursko vlado, naši verski in krvni bratje obhajali božjo službo. Menim, da betlehanski hlev, v katerem je Sin božji pred 1891 leti prišel na svet, ni bil bornejši od te stare bosenske „cerkve“. Tudi sedanja farna cerkev vtegne tamošnjim katolikom postati kmalu pretesna in prerevna, posebno odkar so si „Srbi“, ravno našim nasproti, postavili tako prostorno in okusno cerkev. Kratek jesenski dan nam ne pripušča natančneje si ogledati katere izmed teh dveh cerkev.

Ker sva z gosp. tovarišem prvokrat stala na nekda, turskih tleh, zdelo nama se je primerno, da nakupiva svojim prijateljem za „odpustke“ raznovrstnega turškega duhana. V ta namen stopiva v bližnjo „prodajo duhana“ ter poprašava najpoprej tamošnjo Bošnjakinjo: „Je-li hodža že vikal?“ (t. j. ali je turški duhovnik že klical svoje Turke k molitvi?) Zgovorna prodajalka naju zagotovi, da bode to storil še le čez četrte ure. Podvziva se, da ne bi ga zamudila, a odnesel nama je hodža že pete z visoke munare (rekel bi dimnika, ne stolpa) starikaste „džamije“ (turške „cerkve“), predno sva midva tje prišla. Da ga pa tudi od daleč nisva slišala klicati otožnega: „alaha bilala“ (po našem: boga mi, tako mi boga) temu bil je kriv len turčin ali Srb v turški noši, ki je z dolgorogati voli počasi vozil za nama nenamazana „kola“ (voz), ki so tako cvilila, da si jih dalje slišal, kakor turškega hodža raz zvonik. Ko prideva k džamiji, ki leži na južni strani ceste, unkraj turškega grobišča, bila je že zaprta. Uljudni redar stopi takoj za turškim „mežnarjem“, da nama jo ta še v mraku odklene. Na rogoznico, ki je pri vhodu razgrnjena, dovoljeno je tudi „gjavru“ (kristjanu) stopiti. Jaz sem se bolj držal krščanskega redarja, ki je ostal na cerkvenem pragu, kakor gibčnega turčina, ki je letel v temno džamijo in tam pred vdolbljino, kjer bi moral altar stati, prižgal celo vrsto na tleh stoječih debelih sveč. Mojemu gosp. tovarišu, ki je hrvaščine popolnoma vešč, razlagal je turški „mežnar“: kako lepo da je hodža ta den „prodikoval“, ali o čem? tega mu pa ni vedel povedati. Hvalil se je tudi Turk, da je bilo turčinov in „bul“ (tako se zovêjo mohamedanke) pri večernicah toliko, da jim mala ta džamija postaja že pretresna.

Res je, da so si Mohamedoveci napravili ob treh stenah štirivoglate džamije lesenih hodnikov za svoje ženske, moški ostajajo samo spodaj pri tleh na lepih preginjalih ali tepibih. Vsa džamija zdela se mi je prav revna in posebno, ker je celo prazna, brez vsake podobe! Zahvalivši se dostojno obema javnima „činiteljema“ za njuno postrežljivost, stopiva v bližnjo prodajalnico, da nakupiva primernih spominkov za svoje drage domačine, ki duhana ne pušijo. Kar sem pogledal, vse je bilo jako drago in vendar brez vsake — vrednosti. Ubogi Bošnjaki, sem si mislil kako vas nesramni židje neusmiljeno derejo! Zdaj se ne čudim, čemu da so bili Rumunci temu „blagu“ vse meje svoje dežele zaprli. Slepajem treba bolj na prste gledati!

Med tem se je bila temna noč vlegla na mirno Bosno. Ko prideva nazaj do železnega mosta, bil je ta že lepo razsvetljen. Začela sva njegovo dolgost meriti. Od glave (koripeta) do prvega stebra, ki moli visoko iz kalne Save, naštel sem 120 korakov. Ravno toliko bilo jih je od prve do druge kamenite sohe. Ker pa še le nisva prišla do srede, začela sva se o nujnejših rečeh razgovarjati. Menim, da 500 metrov ali pol kilometra je ta most že dolg; bržčas pa je še malo dolžji. Skovan je bil v tovarni gospoda nadvojvode Albrechta v Tešnu na Sileskem. Res, krasno delo! Ker ima naš avstrijski Brod dovoljno razsvetljene ulice, šla sva z gosp. tovarišem po Savskem obrežji do frančiškanskega samostana, kjer so naš premil. knez in škof bivali l. 1878 kot ovodobni vojaški kurat na potu v Bosno, od tam pogledala sva do mestne farne cerkve, ki je pa bila že tudi zaprta. Zatem se povrneva na prvi trg, kjer sva po dne videla prostorno gostilnico „kod žute kuče“. Tam sva dobila za dober denar nekoliko postne večerje. Zdajci jo vkreneva nazaj proti kolodvoru. A kaj se nama prigodi! Ko stopava memo velike kavarne: „kod rvene kuče“, prihiti natakaz za nama, naj bi stopila malo v kavarno, češ, da tam sedi pri kasi gospodična s Štajerskega, ki naju dobro pozna. To je bilo res veliko iznenadjenje. Bila je pridna učenka moje sestre M. Stanislave, in moja nekdanja faranka, ki je po smrti svojih starišev v Brodu bila našla dobro službo. Ker sva slutila, da nama bo drugo jutro šla trda za zajutrek, popila sva že ta večer „pri rudeči hiši“ vsak svojo skledico bele kave, predno sva se odpeljala od tam nazaj na kolodvor. Blaga Slovenka naložila nama je toliko srčnih pozdravov na svoje dobre sestre pri Novi cerkvi, v Celji in na Dobrni, da se je „omnibus“ zagugal, ko sva se va-nj vsedla. Zadnjič poslala mi je v spomin na Brod lepo sliko davskega mosta, za kar njej tu svojo zahvalo izrekam. Okoli ednajste ure zvečer prisopihal je „luka-matija“ iz Serejeva v Brod. Tam je le malo napojil, potem pa

je z nama zdrčil v temni noči memo Siska proti Zagrebu, kamor smo došli še le v soboto ob belem dnevu. Ko sva zopet Zagreb zagledala, zdelo se je nama, da sva že doma. Deželne razstave v Zagrebu leta 1891 in izleta v Slavonijo in Bosno se bodem vedno z velikim veseljem spominjal. Bog plati vsem stoterno, k so nama skazovali toliko slovanske gostoljubnosti!

Jernej Voh.

Gospodarske stvari.

S kmetskega vrta.

(Konec.)

Proti drugim boleznim pa je to drevo trdno, ne škoduje mu lahko tudi najbolj na vetru in solncu pereči ogenj, kateri posebno nekatere vrste jako nadleguje. Rodi pa zimski mašancelj menda najbolj zgodaj, brž, ko zraste v petih letih nekaj nad moža visoko, že pokaže prvič z par jabolki, pozneje čedalje več, kakšne vrste da je. Tudi se v rodovitnosti ne utruji, nekatera drevesa rodé z malimi izjemami vsako leto, le da tako polna niso, kakor una, ki rodi vsako drugo leto, pa imajo zato debelejša sadja.

Skrbeti je pač treba, da se drevje vsako spomlad iztrebi nepotrebnih vej in mladik, ter precej izredi. Zori namreč precej pozno, vsaj v hladnejših krajih je še le v Uršinem ali o vseh svetnikih za obiranje. Velika rodovitnost drevesa pa je tudi kriva, da ne more toliko rasti na les in zato to drevo navadno bolj majhno ostane. Tudi ima navado rasti z vejami proti tlem, ne pa, da bi njih kviško precej poganjalo. Dobro je pa to pri obiranju sadja, na suha, s travo obraščena tla smeš brez skrbi trositi in pobirati, ni se bati, da bi se jabelka obtokla, ako le zlo na kup ne padajo. Koliko je to vredno, vé vsak kmet, ker se spomni, koliko dela je v pozni jeseni, da pri najboljši volji ne more se sadje z roko obirati z drevesa, ker ni časa toliko.

Shraniti se sme na nizkih kupih v skrinjah ali nalašč za to narejenem „odru“ v kleti. Gnjuje skoraj nič, če le ni mokro spravljeno, tudi od udarca navadno ne hitro. Ali če katero jabelko zggnije, ne gre gnjiloba hitro na druga, kar je največ vredno ondi, kjer sadje leži v velikih kupih in se skoraj nikoli ne prebira. Vredu shranjeno jabelko lahko počaka čez celo zimo, celo do binkošti ali še dalje.

Sedaj še nekaj o okusu in barvi! Kje v adventu dobijo ta jabelka svoj pravi okus, kateri se sme po mojih mislih v prvo vrsto šteti. Ima skoraj toliko aroma, kakor zgodnji mašancelj, le nekoliko trje kože je in bolj rezkega, pa prijetnega okusa. Kdor ob sedanjem času prej dobro dorozela jabelka poskuša, prepričan sem, da bo poln hvale njih okusa. Barve je